

Kannettavien paristojen ja kevyiden liikkumisvälineiden akkujen irrotettavuus ja vaihdettavuus parantaa kierrätysalan turvallisuutta

Komissio on julkaissut luonnoksen suuntaviivoista liittyen kannettavien paristojen ja kevyiden liikkumisvälineiden akkujen irrotettavuudesta ja vaihdettavuudesta

Kierrätysteollisuus näkee hyvänä suuntaviivojen julkaisemisen kannettavien ja kevyiden liikkumisvälineiden irrotettavuuden ja vaihdettavuuden harmonisoimiseksi EU:n asetuksen (EU) 2023/1542 mukaisesti. Vaatimus paristojen irrotettavuudesta ja vaihdettavuudesta mahdollisimman laajasti on kannatettava ja suuntaviivojen tulee tukea tätä tavoitetta.

Taustaa

EU:ssa myytiin vuonna 2021 noin 242 000 tonnia kannettavia paristoja ja akkuja. Määrä on kasvussa. Vain noin 48 prosenttia – eli alle puolet – näistä päätyi kierrätykseen. Kierrätyksen tehostamiseksi EU on asettanut kunnianhimoisia tavoitteita tuottajille kierrättää käytettyjä kannettavia paristoja. Paristojen irrotettavuus ja vaihdettavuus ovat avainasemassa tavoitteiden saavuttamisessa ja jätteen ohjaamisessa asianmukaiseen käsittelyyn.

Väärään jätevirtaan joutuneet paristot ja akut heikentävät jäte- ja kierrätysalan turvallisuutta kasvavassa määrin. Paristojen väärä lajittelu ja käsittely kasvattaa tulipaloriskiä ja lisää altistusta vaarallisille aineille. Tämä koskee erityisesti uudelleenladattavia litiumparistoja ja -akkuja, joista 80–90 prosenttia on tuotteessa sisäänrakennettuna. Näitä paristoja ja akkuja ei voi poistaa laitteista ennen jätteenkäsittelyä. Tämä lisää riskiä koko jätehuollon arvoketjussa.

Kannettavien paristojen irrotettavuudesta on siksi tärkeää olla selkeä ohjeistus. Tämä tukee kiertotaloutta ja vähentää akkuihin ja paristoihin liittyviä riskejä. Suuntaviivaluonnos on hyvä, mutta vielä tulisi laatia lisäselvityksiä ja yleisempiä irrotettavuussääntöjä asetuksen tehokkaan täytäntöönpanon varmistamiseksi.

Yleiset huomiot

Suuntaviivoihin tulisi sisällyttää lisää käytännön esimerkkejä, jotka kattavat laajasti erilaiset markkinoilla olevat kannettavat paristot (esimerkiksi paristot lahjakorteissa, vaatteissa, pienissä tarvikkeissa, sähkösavukkeissa jne.) ja joiden on noudatettava EU:n akkuasetuksen 11 artiklaa.

Kierrätysteollisuus huomauttaa, että suuntaviivat eivät kata paristojen turvallista hävittämistä loppukäyttäjien toimesta. Niin kuluttajia kuin muita käyttäjiä on tärkeää ohjeistaa siitä, miten paristot ja akut erotetaan tuotteesta ja miten ne lajitellaan oikein. Näin varmistetaan asianmukainen käsittely ja vähennetään riskejä etenkin tulipaloille.

Komission tulisi lisäksi esittää aikataulua 11 artiklan poikkeusten tarkistamiselle. Aikataulu antaisi mahdollisuuden arvioida asetuksen täytäntöönpanon toteutumista ja tarvittaessa muuttaa asetusta paristojen ja akkujen keräys- ja kierrätystavoitteita paremmin edistäväksi. Selkeä aikataulu on myös välttämätön, jotta tuotteiden valmistajat voivat suunnitella toimintaansa pitkällä aikavälillä niin, että tuotteisiin sisäänrakennetut paristot ja akut ovat jatkossa poistettavissa.

Suuntaviivoihin olisi hyvä lisätä, että vaatimus ei koske käytettyjä tuotteita, jos ne on tuotu Euroopan markkinoille ennen asetuksen voimaantuloa. Jos käytetyt tuotteet tuodaan asetuksen voimaantulon jälkeen ensimmäistä kertaa sisämarkkinoille kolmansista maista, niiden on kuitenkin noudatettava asetusta.

Irrotettavuuden ja vaihdettavuuden mahdollistaa suunnittelu

Jos tuote on mahdollista suunnitella siten, että loppukäyttäjä voi turvallisesti irrottaa akun tai pariston, silloin kaikkia samankaltaisia tuotteita tulisi koskea irrotettavuusvelvoite. Suuntaviivojen sisältämän poikkeuksen – eli "Ei mahdollista suunnitella uudelleen" – määritelmän tulisi noudattaa tätä periaatetta.

Esimerkiksi kuulokojeet, joissa on kertakäyttöparistot, on suunniteltu siten, että loppukäyttäjä voi helposti vaihtaa paristot. Näin ollen kaikki kuulokojeet, joissa on uudelleenladattavat paristot, tulisi suunnitella siten, että käyttäjä voi irrottaa ja vaihtaa pariston tai akun.

Tämä rajoittaisi poikkeuksen soveltamisalaa. Poikkeuksen tulisi koskea laitteita, jotka on erityisesti suunniteltu toimimaan kosteassa ympäristössä, lääkinnällisiä laitteita ja in vitro -diagnostisia lääkinnällisiä laitteita.

Kierrätysteollisuus ry edustaa yli viittäkymmentä materiaalien keräyksessä, kierrätyksessä ja hyödyntämisessä toimivaa yritystä. Toimialan yritykset tuottavat muun muassa kiertotalouden, kierrätyksen ja jätteen hyödyntämisen palveluja maanlaajuisesti kaiken tyyppisille jätteille ja muokkaavat jätteistä erilaisia uusioraaka-aineita, biokaasua ja ravinteita muun muassa valmistavan teollisuuden, rakentamisen ja infrarakentamisen sekä maatalouden tarpeisiin.

Lisätietoja: Mia Nores, toimitusjohtaja, p. 044 330 0928, mia.nores@kierratysteollisuus.fi